

Sygn. akt I Ns 348/17

## POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2018 r.

**Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny** w składzie : Przewodniczący: SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu w dniu 09 października 2018 r. w Środzie Śląskiej

sprawy z wniosku (...) S.A. z/s w K.

przy udziale K. T., B. T., Skarbu Państwa – Starosty (...)

o stwierdzenie zasiedzenia służebności

### **postanawia:**

I. stwierdzić, że służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia 20 kV nr L-285 przebiegająca nad stanowiącą obecnie współwłasność na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej uczestników K. T. i B. T. nieruchomością, składającą się z działek nr (...) w K., gm. M., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), zgodnie z jej przebiegiem oznaczonym w opinii biegłego sądowego Z. T. (1) z dnia 29.03.2018 r., na mapie przebiegu służebności k.215 akt niniejszej sprawy, stanowiącej integralną część niniejszego orzeczenia, polegającą na prawie utrzymywania wyżej wymienionej infrastruktury na wyżej opisanej nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, napraw, remontów, konserwacji i całodobowego dostępu do niej, nabył z mocy prawa przez zasiedzenie z dniem 01 listopada 1975r. Skarb Państwa, którego następcą prawnym w tym zakresie jest wnioskodawca (...) SA w K.;

II. oddalić wniosek wnioskodawcy i uczestników K. T. i B. T. o zasądzenie od siebie nawzajem zwrotu kosztów postępowania;

III. nakazać wnioskodawcy (...) S.A. z siedzibą w K. uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej kwotę 1.631,78 zł tytułem brakujących wydatków na opinię biegłego, poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I Ns 348/17

## UZASADNIENIE

(...) S.A. z/s w K. wniósł w dniu 26.07.2016 r. wniosek, pierwotnie zarejestrowany pod sygn. akt I Ns 557/16 tut. Sądu o stwierdzenie, że Zakłady (...), których następcą prawnym jest (...) S.A. z siedzibą w K., wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...), nabyły przez zasiedzenie, z mocy samego prawa służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu z dniem 1 listopada 1975 r. dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci napowietrznej linii średniego napięcia L-285 20 kV, posadowionej na nieruchomości gruntowej oznaczonej, jako działki nr (...), w K., stanowiących własność uczestników B. i K. T., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział IV Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...), która to służebność polega na prawie utrzymywania rzeczonyj infrastruktury elektroenergetycznej na opisanej nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, konserwacji, napraw, remontów, modernizacji i całodobowego dostępu do niej.

Ewentualnie, na wypadek nie podzielenia stanowiska, że przedsiębiorstwo państwowe mogło nabyć służebność do swojego majątku, wnioskodawca wniósł o stwierdzenie, że Skarb Państwa, którego następcą prawnym jest (...)

S.A. z/s w K. wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...), nabył przez zasiedzenie, z mocy samego prawa służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu z dniem 1 listopada 1975 r. dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci napowietrznej linii średniego napięcia L-285 20 kV, posadowionej na nieruchomości gruntowej oznaczonej, jako działki nr (...), w K., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział IV Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...), która to służebność polega na prawie utrzymywania rzeczowej infrastruktury elektroenergetycznej na opisanej nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, konserwacji, napraw, remontów, modernizacji i całodobowego dostępu do niej.

Ewentualnie na wypadek gdyby okazało się, że przedmiotowa nieruchomość do 1990 r. stanowiła własność Skarbu Państwa bądź jakiegokolwiek państwowej jednostki organizacyjnej wniósł o stwierdzenie, że (...) S.A. z siedzibą w K. wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...), nabył przez zasiedzenie, z mocy samego prawa służebność przesyłu z dniem 1 lutego 2009 r. dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci napowietrznej linii średniego napięcia L-285 20 kV, posadowionej na nieruchomości gruntowej oznaczonej, jako działki nr (...), w K., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział IV Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...), która to służebność polega na prawie utrzymywania rzeczowej infrastruktury elektroenergetycznej na opisanej nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, konserwacji, napraw, remontów, modernizacji i całodobowego dostępu do niej.

Wnioskodawca wniósł także o zasądzenie solidarnie od uczestników na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał, że uczestnicy postępowania są właścicielami na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości położonej w K., gmina M., obejmującej działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Przez nieruchomość uczestników przebiega napowietrzna linia średniego napięcia 20 kV o numerze ruchowym L- 285, której przebieg wnioskodawca oznaczył na załączonej do wniosku mapie – wydruku ze strony (...) obrazującej widok lotniczy nieruchomości uczestników i jej najbliższej okolicy. W posiadaniu wnioskodawcy znajduje się paszport ogólny linii elektroenergetycznej nr L-285 20 kV W.-Z.-M.-B., w którym zawarto uwagi specjalne personelu eksploatacyjnego, dotyczące eksploatacji linii, poczynając od października 1965 r. Budowa owej linii została zakończona w październiku 1965 r. Tym samym w każdym razie począwszy od dnia 1 listopada 1965 r. na nieruchomości, która obecnie stanowi własność uczestników istnieje trwale i widoczne urządzenie w postaci linii elektroenergetycznej, świadczące o tym, że zarówno wnioskodawca, jak i jego poprzednicy korzystali z nieruchomości w sposób odpowiadający służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Zdaniem wnioskodawcy zarówno wnioskodawca, jak i jego poprzednik prawny, korzystali ze wskazanej powyżej nieruchomości będąc w dobrej wierze. Przyjęcie dobrej wiary po stronie wnioskodawcy nakazuje również fakt, że infrastruktura elektroenergetyczna będąca przedmiotem niniejszego postępowania funkcjonuje na nieruchomości stanowiącej obecnie własność uczestników w następstwie obowiązywania i w oparciu o przepisy ustawy z dnia 28 czerwca 1950 roku o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli ( DzU. Z 1950 r. Nr 28 poz 256 ze zm). W związku z tym poprzednik prawny wnioskodawcy nabył z dniem 1 listopada 1975 r. na w/w nieruchomości, będącej obecnie własnością uczestników postępowania, z mocy samego prawa przez zasiedzenie służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Jeżeli pogląd o możliwości nabycia służebności przez przedsiębiorstwo państwowe budziłby wątpliwości, pomimo wsparcia w orzecznictwie Sądu Najwyższego (postanowienie z dnia 23 września 2010 r. sygn.III CSK 319/09, postanowienie z dnia 12 stycznia 2012 r. sygn. IV CSK 183/11 i uchwała z dnia 20 maja 2013 III CZP 18/13), to w rezultacie trzeba by uznać, że nabycie służebności nastąpiło do majątku Skarbu Państwa, zaś ostatecznym beneficjentem nabytej przez zasiedzenie służebności będzie i tak wnioskodawca, jako następca prawny pod tytułem ogólnym swoich poprzedników.

Na wypadek gdyby okazało się, że nieruchomość do dnia 1 października 1990 r. stanowiła własność państwową, wnioskodawca wniósł o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu w każdym razie z dniem 1 lutego 2009 r. w odniesieniu do infrastruktury, co do nieruchomości i o treści, która wskazana została w treści wniosku. Powyższy sposób obliczania biegu zasiedzenia służebności licząc od dnia 1 października 1990 r. wynika z faktu, że z tym dniem

weszła w życie ustawa z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy Kodeks Cywilny ( DzU z 1990 Nr 55 poz 321 ) usuwająca art. 177 k.c. W świetle art. 9 w/w ustawy dwudziestoletni okres biegu zasiedzenia służebności należy obliczać począwszy od dnia 1 października 1990r. z jednoczesnym skróceniem terminu zasiedzenia o czas pomiędzy dniem 1 października 1990 r., a dniem 1 lutego 1989 r. Legitymacja wnioskodawcy do wystąpienia z wnioskiem o stwierdzeniu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu wynika stąd, iż poprzednik prawny wnioskodawcy - Zjednoczenie (...) z siedzibą w L. powstał na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 1 czerwca 1945 r. W skład Zjednoczenia (...) z siedzibą w L. wchodził Zakład (...). Z chwilą likwidacji Zjednoczenia (...) wszedł w skład Zakładów (...). Następnie Zakłady (...) z dniem 1 lipca 1976 r. uległy likwidacji, a zakłady energetyczne wchodzące w skład przedsiębiorstwa wielozakładowego zostały włączone do Zakładów (...). Zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989r. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) wyodrębniono z Zakładów (...). W tym kształcie przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) istniało do przekształcenia w spółkę Zakład (...) S.A. w roku 1993 r. Przekształcenie to nastąpiło zgodnie z zarządzeniem Nr 192/O./93, wydanym przez Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. aktem notarialnym z dnia 12 lipca 1993 r. rep A nr 2439/93, sporządzonym przez Notariusza T. J. w Kancelarii Notarialnej w W.. Powyższe przekształcenie miało miejsce w oparciu o przepisy ustawy z dnia 5 lutego 1993r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa. Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...), który pierwotnie eksploatował w/w instalacje energetyczne został przekształcony w spółkę o nazwie Zakład (...) S.A., a następnie (...) S.A. dnia 17 czerwca 2004 r. Wnioskodawca zmienił następnie nazwę na (...) S.A. z dniem 20 marca 2008 r. Nazwa firmy otrzymała następnie brzmienie (...) S.A. z dniem 31 grudnia 2008 r. Od dnia 1 września 2011 r. wnioskodawca przejął obecną nazwę (...) S.A.

W ocenie wnioskodawcy wykazane następstwo prawne wnioskodawcy po swoich poprzednikach w drodze sukcesji generalnej znajduje pełne oparcie w przepisach prawa i jednolitym w tym względzie poglądzie judykatury; uzasadnia też legitymację wnioskodawcy do występowania w niniejszej sprawie, skoro z orzecznictwa sądowego wynika, że ubiegający się o nabycie służebności przez zasiedzenie może zaliczyć do niego okres korzystania z niej przez poprzednika.

W odpowiedzi na wniosek uczestnicy postępowania wnieśli o oddalenie wniosku w całości, o zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych, a także o ustanowienie na rzecz wnioskodawcy służebności przesyłu dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci napowietrznej linii średniego napięcia o numerze ruchowym L-285 20 kV na nieruchomości obejmującej działki nr (...), położonej w K., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział IV Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...), która to służebność polega na prawie utrzymywania rzeczonyj infrastruktury elektroenergetycznej na opisanej nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, konserwacji, napraw, remontów, modernizacji i całodobowego dostępu do niej w zamian za odpowiednie wynagrodzenie. Ewentualnie, w przypadku uwzględnienia przez Sąd wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności, uczestnicy wnieśli o przyznanie im od wnioskodawcy wynagrodzenia w zamian za wykonywanie ww. służebności.

Uczestnicy podnieśli, że wnioskodawca w żadnej mierze nie wykazał, że przez okres korzystania z gruntu zakład energetyczny nabył prawo skuteczne względem właściciela do korzystania z terenu. Nie przedstawiono dokumentu, z którego wynikałoby na jakiej podstawie doszło do ograniczenia prawa własności działek nr (...). Gdyby nawet przyjąć, że ze względu na obowiązującą w czasie rzekomego powstania służebności zasadę jednolitej własności państwowej, przedsiębiorstwo energetyczne (poprzednik prawny wnioskodawcy) podjęło czynności budowy urządzeń przesyłowych w dobrej wierze i korzystało z tych urządzeń jako należących do Skarbu Państwa, to przymiot dobrej wiary musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń. W ocenie uczestników wnioskodawca nie legitymuje się uprawnieniem do ingerowania w sferę własności nieruchomości uczestników i korzysta z tej nieruchomości w złej wierze, gdyż miał świadomość, że urządzenia przesyłowe znajdują się na nieruchomości, do której nie posiada tytułu prawnego, to zaś wyklucza istnienie dobrej wiary po jego stronie.

Uczestnicy podnieśli, że nawet gdyby przyjąć, że poprzednicy prawni wnioskodawcy korzystali z nieruchomości uczestników na podstawie decyzji wydanej w oparciu o art. 35 ust. 1 ustawy wywłaszczeniowej z 1958 r.,

nie spowodowało to powstania służebności przesyłu określonej w przepisach prawa cywilnego. Decyzja taka mogłaby bowiem rodzić uprawnienia o charakterze administracyjnym, publicznoprawnym, nie jest zaś tożsama z cywilnoprawnym uprawnieniem do służebności.

Nadto w odniesieniu do ustalenia daty ewentualnego zasiedzenia, uczestnicy powołali się na wyrok SN z 09.12.2009 r. w sprawie o sygn. akt IV CSK 291/2009, zgodnie z którym okres do 1989 r. nie może być wliczany do okresu zasiedzenia przez przedsiębiorstwo państwowe, jakim był zakład energetyczny, gdyż dla zasiedzenia służebności potrzebne jest, by ten kto dąży do zasiedzenia był posiadaczem, a nie dzierżycielem.

Odnosząc się do twierdzeń wnioskodawcy w zakresie wniosku ewentualnego o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu z dniem 1.02.2009 r., uczestnicy wskazali, że jest on nieuprawniony, gdyż mylnie jest przypisywanie wnioskodawcy dobrej wiary przy korzystaniu z ww. nieruchomości. Nie może więc zastosowania 20-letni okres zasiedzenia służebności. Ewentualnie, z ostrożności procesowej uczestnicy wskazali, że jedynie dopuszczalne byłoby zastosowanie 30-letniego okresu zasiedzenia służebności tj. okresu właściwego dla korzystania z nieruchomości w złej wierze, a który to termin mógłby upłynąć dopiero w 2019 r.

Zarządzeniem z dnia 02.11.2016 r. tut. Sąd wyłączył do osobnego rozpoznania wnioski uczestników o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem, zgłoszony w odpowiedzi na wniosek.

***Postanowieniem z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 557/16 tut. Sąd oddalił wniosek wnioskodawcy przeciwko uczestnikom B. T. i K. T. o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu.***

T.. Sąd Rejonowy na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach księgi wieczystej o numerze (...) ustalił, że uczestnicy postępowania są właścicielami nieruchomości położonej w K. oznaczonej jako działki numer (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej prowadzona jest księga wieczysta numer (...). Poza sporem w niniejszej sprawie pozostawała okoliczność, że przez teren tych nieruchomości, tych dwóch działek przebiega linia elektroenergetyczna średniego napięcia 20 kilowoltów numer (...) stanowiąca własność wnioskodawcy.

W tak ustalonym stanie faktycznym, wskazane szczegółowo w uzasadnieniu tegoż postanowienia rozważania doprowadziły Sąd Rejonowy ostatecznie do stwierdzenia, że przed dniem 3 sierpnia 2008 roku nie istniała prawna możliwość ani ustanowienia na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego służebności odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu, ani tym bardziej nabycia takiej służebności przez zasiedzenie skutkiem czego wniosek został oddalony.

Apelację od powyższego postanowienia wywiódł wnioskodawca, zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił :

- naruszenie przepisu postępowania - art. 233 § 1 kpc w z w. z art. 13 §2 kpc – przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego poprzez pominięcie dowodów z dokumentów zawnioskowanych przez wnioskodawcę,

- naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 176 § 1 kpc w związku z art. 305(4) kc poprzez ich błędną wykładnię wyrażającą się w nieuwzględnieniu zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu z powodu uznania przez Sąd I instancji, że w ogóle nie istniała taka możliwość przed wprowadzeniem do Kodeksu cywilnego służebności przesyłu z dniem 3 sierpnia 2008r.;

- naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 285 § 2 kc - poprzez jego błędną wykładnię wyrażającą się w stwierdzeniu, że służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie zwiększyła użyteczności nieruchomości wchodzących w skład przedsiębiorstwa wnioskodawcy (a uprzednio jego poprzedników prawnych).

Wobec powyższego wnioskodawca wniósł o: zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku wnioskodawcy w całości; zasądzenie solidarnie od uczestników na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania

za obie instancje według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w czterokrotnej wysokości oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temuż Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu postanowieniem z dnia 21.09.2017 r. w sprawie II Ca 198/17 uznała apelację wnioskodawcy za uzasadnioną i uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę tut. Sądowi do ponownego rozpoznania. Sąd Okręgowy uznał, że doszło do nierozpoznania istoty przez Sąd I instancji, stosownie do regulacji przewidzianej w art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszej sprawie wnioskodawca domagał się stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej, o treści odpowiadającej służebności przesyłu dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii elektroenergetycznych, posadowionych na nieruchomości stanowiącej własność uczestników, obejmującej działki o numerze (...). W tym kontekście za całkowicie zasadny należało uznać zarzut apelującego co do nietrafności przyjętego przez Sąd pierwszej instancji stanowiska, że przed wprowadzeniem do Kodeksu cywilnego instytucji służebności przesyłu z dniem 3 sierpnia 2008 r. w ogóle nie istniała możliwość zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. W ocenie Sądu Okręgowego przedstawiony przez w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia pogląd, skutkujący oddaleniem przez Sąd Rejonowy przedmiotowego wniosku, w istocie jest zupełnie chybiony, a co za tym idzie należało stwierdzić, iż Sąd ten dopuścił się obrazy prawa materialnego. W szczególności, zaprezentowane przez Sąd I instancji stanowisko nie znajduje żadnego oparcia w przepisach jak i w jednolitym w tej materii orzecznictwie Sądu Najwyższego. Istotnie, instytucja służebności przesyłu została wprowadzona do polskiego systemu prawnego dopiero z dniem 3 sierpnia 2008 r., na podstawie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731). Nie oznacza to jednak, że przed tą datą nie było możliwości ustanowienia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, na co wskazywał Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Wprawdzie wspomniana wyżej ustawa zmieniająca Kodeks cywilny nie zawiera przepisów przejściowych dotyczących możliwości zasiedzenia służebności przesyłu, jednak zważyć należy, że przed ustawowym uregulowaniem tej kwestii, dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności (uchwała SN z 7 października 2008, III Z. (...)/08, LEX nr 458125). Jeszcze w okresie przed wejściem w życie powyższych przepisów Sąd Najwyższy przyjmował, że jeśli w drodze umownej można ustanowić służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, to dopuszczalne jest nabycie tej służebności w drodze zasiedzenia (postanowienie SN z dnia 10 lipca 2008, III CSK 73/08, LEX nr 461735). Kwestia ta została następnie przesądzona w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, zgodnie z treścią której przed wejściem w życie art. 305<sup>1</sup>- 305<sup>4</sup> k.c. było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu. Okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305<sup>1</sup>- 305<sup>4</sup> k.c. podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności. Podkreślenia wymaga, że sama możliwość nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie pojawiła się już z dniem 1 stycznia 1947 r., tj. z chwilą wejścia w życie dekretu z dnia 11 października 1946 r. Prawo rzeczowe (Dz. U. z 1946 r., nr 57, poz. 319). Instytucję wprowadzoną do polskiego porządku prawnego przez art. 184 dekretu Prawo rzeczowe zastąpił obowiązujący do dziś art. 292 k.c., według którego służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia.

W świetle powyższych rozważań, Sąd Okręgowy w pełni podzielił i przyjął za własne, utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i sądów powszechnych, stanowisko, zgodnie z którym możliwe było przed 2008 r. posiadanie i nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej, odpowiadającej treścią służebności przesyłu. W równym stopniu na akceptację zasługuje przedstawiona na poparcie tegoż stanowiska argumentacja zawarta w przywołanych wyżej orzeczeniach Sądu Najwyższego. Tym samym Sąd Okręgowy nie podzielił opinii wyrażonej przez Sąd pierwszej instancji, jakoby podstawę omówionego wyżej stanowiska stanowiła interpretacja przepisów prawa dokonana contra legem. W ocenie Sądu Okręgowego nie naruszono ono zasady numerus clausus praw rzeczowych, skoro do takowych zalicza ustawodawca służebność gruntową, a służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu do takich może być zaliczona. W szczególności nie świadczy o tym brak określenia nieruchomości władnącej, skoro wynikający z art. 285 § 2 k.c. warunek zwiększenia użyteczności spełniony jest poprzez zwiększenie użyteczności

przedsiębiorstwa przesyłowego. Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego stworzenie sieci przesyłowej nie służy tylko i wyłącznie umożliwieniu prowadzenia działalności gospodarczej wnioskodawcy opartej na rachunku ekonomicznym, bowiem dostarczanie tego rodzaju mediów jak energia służy zaspokajaniu potrzeb ludności niezbędnych do bieżącego funkcjonowania zarówno gospodarstw domowych, jak i instytucji publicznych czy prywatnych. Nie zasługuje również na uwzględnienie argumentacja Sądu pierwszej instancji w przedmiocie naruszenia zasad współzycia społecznego przez przyjęcie możliwości nabycia służebności za okres sprzed 2008 r. Interesy osób prywatnych nie mogą być jednostronnie oceniane jako naruszone tylko z tego powodu, że w poprzednim ustroju społeczno – gospodarczym, tj. przed 1989 r., niewielkie były możliwości sprzeciwu co do prowadzenia linii przesyłowych przez grunty podmiotów trzecich. Nadmienić należało, zdaniem Sądu Okręgowego, iż w wielu wypadkach posadowienie linii odbywało się w trybie wymaganym prawem administracyjnym, na podstawie stosownych pozwoleń, zaś interes zamieszkujących dany obszar prywatnych właścicieli gruntów obejmował to, aby dostawa odpowiednich mediów odbywała się sprawnie i nieprzerwanie.

Nie sposób w końcu zgodzić się, zdaniem Sądu Okręgowego, z założeniem poczynionym przez Sąd Rejonowy, jakoby wykładnia językowa przepisów Kodeksu cywilnego o służebności gruntowej nie obejmowała przyjęcia możliwości ustanowienia i zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, przy założeniu o zwiększeniu użyteczności przedsiębiorstwa przesyłowego bez wskazania nieruchomości władnącej. Interpretacja ta uwzględnia bowiem jedynie specyfikę linii przesyłowych, stanowiących element przedsiębiorstwa, a przebiegających przez wiele nieruchomości. W tym względzie stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia należy traktować jako naruszenie prawa materialnego, w postaci przepisu art. 285 § 2 k.c., jako że przewidziana w tymże przepisie przesłanka jest także spełniona wówczas, gdy służebność ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego. W konsekwencji przyjmuje się, że zasiedzenie takiej służebności nie jest związane z nieruchomością, lecz z samym przedsiębiorstwem w rozumieniu podmiotowo – funkcjonalnym, w skład którego wchodzi m.in. prawa rzeczowe.

W odniesieniu do wskazanej przez Sąd Rejonowy możliwości domagania się przez wnioskodawcę bądź uczestnika, czy to w drodze umowy czy orzeczenia sądowego, ustanowienia służebności przesyłu za odpowiednim wynagrodzeniem, trafnie zarzucił apelujący, iż kwestia ta była już przedmiotem prawomocnego rozstrzygnięcia sądu, pomiędzy tymi samymi stronami. Na uzasadnienie swojej racji wnioskodawca powołał się na treść postanowienia Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 20 sierpnia 2012 r., I Ns 187/12, na mocy którego to oddalono wniosek o ustanowienie służebności przesyłu, wobec stwierdzenia zasadności podniesionego przez drugą stronę - (...) S.A - zarzutu zasiedzenia. Na tej podstawie apelujący całkowicie słusznie wskazywał, iż Sąd pierwszej instancji dopuścił się tym samym zarzucanego naruszenia prawa procesowego, tj. art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 366 k.p.c., pomijając zupełnie w swoich rozważaniach wspomniane wyżej prawomocne orzeczenie, mimo że de facto w znacznej mierze przesądza ono o zasadności wniosku strony apelującej.

Mając na uwadze wszelkie powyższe okoliczności należało z całą pewnością uznać, zdaniem Sądu Okręgowego, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty niniejszej sprawy, jako że nie zbadał przesłanek zasiedzenia służebności, której to stwierdzenia nabycia domagał się wnioskodawca. Zaniechanie to było konsekwencją przyjęcia przez Sąd pierwszej instancji, iż w stosunku do żądania objętego przedmiotowym wnioskiem w ogóle nie zachodziła możliwość zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu, co zniweczyło konieczność merytorycznej analizy tychże żądań pod kątem spełnienia, określonych w odpowiednich przepisach prawa materialnego, przesłanek stwierdzenia zasiedzenia służebności. W szczególności Sąd Rejonowy nie przeprowadził postępowania dowodowego ograniczając się jedynie do dopuszczenia dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach księgi wieczystej WR1S/00024027/6 na okoliczność właścicieli nieruchomości ( i oddalenia wszystkich wniosków dowodowych w zawartych we wniosku). Wobec niepoczynienia przez Sąd pierwszej instancji stosownych ustaleń faktycznych w sprawie, niemożliwym było zatem wydanie przez Sąd Okręgowy orzeczenia reformatoryjnego. Istotę postępowania apelacyjnego stanowi bowiem dokonanie merytorycznej weryfikacji osądu sprawy, co w tym konkretnym przypadku jawi się jako niewykonalne, gdyż w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia w żaden sposób nie odniesiono się do merytorycznego aspektu żądań wnioskodawcy, oceniając je jako bezprzedmiotowe w świetle przedstawionego

w nim stanowiska co do materialnoprawnej podstawy żądań wniosku. Z tego powodu Sąd Okręgowy uznał, że definitywne rozstrzygnięcie sprawy stanie się możliwe dopiero po ponownym jej rozpoznaniu przez Sąd Rejonowy, który zbada przesłanki zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu oraz ustali jej zakres. W ówczesnym stanie rzeczy merytoryczne wyrokowanie przez Sąd Odwoławczy było wykluczone, gdyż na gruncie przedmiotowej sprawy konieczne jest uprzednie przeprowadzenie postępowania dowodowego o znacznym i fundamentalnym dla jej rozstrzygnięcia charakterze.

Mając przytoczone wyżej argumenty na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Środzie Śląskiej do ponownego rozpoznania. Pozostawiło to temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego, stosownie do przepisu art. 108 § 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy wskazała, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności usunie wskazane wyżej uchybienia, których dopuszczono się w odniesieniu do nieprzeprowadzonego w pełni postępowania dowodowego. Następnie Sąd Rejonowy dokona analizy zgłoszonych żądań w aspekcie zaistnienia przesłanek zasiedzenia służebności po stronie wnioskodawcy, a zatem zbada czy wnioskodawca posiada legitymację prawną, czy korzysta z należącego do uczestników postępowania gruntu przez wymagany ustawowo okres czasu, czy należy mu w tym względzie przypisać dobrą bądź złą wiarę, a także czy można doliczyć mu, jako następcy prawnemu, czas posiadania jego poprzedników. W dalszej kolejności, w razie uznania, że istotnie doszło do zasiedzenia służebności wskazanych we wniosku, Sąd Rejonowy dopuści i przeprowadzi dowód z opinii biegłych elektroenergetyka, a w dalszej kolejności geodety na okoliczność wytyczenia zakresu przestrzennego stwierdzonej służebności, o stosownej szerokości oraz wyznaczenia tego zakresu na mapie nieruchomości, celem uwidocznienia go w prowadzonej dla tej nieruchomości księdze wieczystej.

Sąd Okręgowy wskazał, że tutaj Sąd przy dokonywaniu powyższych ustaleń zważy na rozważania Sądu Najwyższego zawartymi w orzeczeniu z dnia 11 czerwca 2015 r. (sygnatura akt V CSK 468/14), iż wykonywanie służebności przesyłu wiąże się z założeniem i utrzymywaniem urządzeń przesyłowych w zdatności do użytku, a ich usytuowanie na powierzchni gruntu, pod powierzchnią i nad gruntem w sposób nieunikniony wiąże się z potrzebą wkroczenia na ten grunt, chociażby potrzeba taka występowała sporadycznie. Przedsiębiorca, którego własność stanowią urządzenia przesyłowe nie korzysta z nieruchomości obciążonej w zakresie pokrywającym się ze strefą ochronną dla urządzenia przesyłowego, ani w granicach wyznaczonych decyzją o warunkach zabudowy, a ograniczających właściciela w swobodnym dysponowaniu gruntem na cele budowlane. Pojęcie „powierzchnia strefy ochronnej” i „powierzchnia nieruchomości obciążonej, niezbędna przedsiębiorcy celem korzystania z nieruchomości zgodnie z przeznaczeniem urządzeń przesyłowych” nie są tożsame. Strefy ochronne są kategorią z zakresu bezpieczeństwa funkcjonowania urządzeń przesyłowych i mają niewiele wspólnego z powierzchnią faktycznie niezbędną przedsiębiorcy przesyłowemu. Zamienne używanie określonych wyżej sformułowań jest wynikiem niezrozumienia istoty służebności przesyłu, jako instytucji służącej wyłącznie potrzebom przedsiębiorcy zajmującego się przesyłem energii. Niewątpliwie fakt posadowienia na nieruchomości wnioskodawców urządzeń przesyłowych ogranicza ich w możliwości swobodnego wykorzystania nieruchomości – co związane jest z istnieniem owych stref ochronnych – jednakże ta okoliczność nie ma zasadniczego znaczenia dla sprawy o ustanowienie czy stwierdzenie zasiedzenia służebności. Treścią służebności przesyłu jest bowiem korzystanie przez przedsiębiorcę w oznaczonym zakresie z cudzej nieruchomości (nieruchomości obciążonej) - w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń przesyłowych. Będzie to oznaczać w praktyce możliwość wejścia przez przedsiębiorcę, któremu przysługuje służebność, na cudzy grunt obciążony służebnością oraz jego zajęcia w trakcie budowy w zakresie niezbędnym do realizacji inwestycji, w celu posadowienia tam urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., a także podejmowania czynności niezbędnych do utrzymania, konserwacji, remontu, modernizacji, dozoru czy usunięcia awarii urządzeń przesyłowych. Dla dokonania wskazanych wyżej czynności całkowicie nieistotna jest szerokość strefy ochronnej, czy strefy wyłączanej z możliwości zabudowy, której zadaniem jest wyłącznie wskazanie terenu, na którym pewne kategorie działań właściciela nieruchomości (jak np. budowa obiektów budowlanych, wykonywanie trwałych nasadzeń) są zakazane ze względów bezpieczeństwa. Przy sporządzaniu opinii geodety Sąd Rejonowy miał baczyc, by opinia taka odzwierciedlała odpowiadający rzeczywistości zakres przestrzenny posiadania służebności związanej z linią

energetyczną, a sporządzona mapa została sporządzona w sposób konieczny dla potrzeb wieczysto księgowych zgodnie z § 55 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych. Przedstawiona mapa z zaznaczeniem przebiegu służebności powinna być zaopatrzona w klauzulę stwierdzającą, że dokument ten został przyjęty do Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego wedle § 28 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych. Taką mapę stanowiącą część opinii biegłego winien Sąd uczynić integralną częścią swego orzeczenia. Po poczynieniu zaleconych ustaleń, Sąd Rejonowy miał dokonać oceny całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, wydając orzeczenie o żądaniu wniosku zgłoszonego przez wnioskodawcę wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym także o kosztach postępowania apelacyjnego (art. 108 § 1 kpc).

W toku ponownego postępowania przed tut. Sądem uczestnik Skarb Państwa, wezwany do udziału w sprawie w charakterze uczestnika w toku postępowania, reprezentowany przez Starostę (...), nie zajął odrębnego stanowiska w stosunku do wnioskodawcy.

***Sąd, będąc związany na podstawie art. 386 § 6 Kpc oceną prawną i wskazaniem co do dalszego postępowania, ustalił następujący stan faktyczny:***

Uczestnicy małżonkowie K. i B. T. są od dnia 04.07.1997 r. właścicielami na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej działek nr (...) w K., gm. M., dla których prowadzona jest obecnie księga wieczysta nr (...), wydzielonych z dotychczasowej działki nr (...), na podstawie umowy sprzedaży, zawartej z ówczesnymi właścicielami działki nr (...), objętej księgą wieczystą nr (...), na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej – małżonkami A. i S. T. (1). Co drudzy stali się właścicielami ww. działki nr (...) w drodze umowy przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 20 grudnia 1978r., zawartej ze S. i S. T. (2), którzy byli rodzicami A. T.. Z kolei S. T. (2) nabył ww. działkę gruntu, stanowiącą początkowo dwie działki o nr (...), scalone następnie w roku 1977 w wyniku przeprowadzonego postępowania scaleniowego w jedną działkę o nr (...), na podstawie aktu nadania nr 78/46 z dnia 03 grudnia 1963 r. i orzeczenia o wykonaniu aktu nadania z dnia 04 grudnia 1963 r. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Ś., wydanych na podstawie m.in. art. 5 dekretu z dnia 06.09.1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych oraz art. 6 ww. dekretu z dnia 06.09.1951 r.

***Dowody:*** - wydruk treści księgi wieczystej nr (...) – k. 9-14;

- dokumenty w aktach KW nr WR1S/00024027/6 – w załączeniu akt;

- umowa sprzedaży z dnia 04 lipca 1997 r. sporządzona przed notariuszem E. C. repetytorium A nr. (...) w aktach Kw WR1S/00002865/2 – w załączeniu akt;

- umowa przeniesienia własności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 20 grudnia 1978r. w aktach Kw WR1S/00002865/2 – w załączeniu akt;

- zawiadomienie Państwowego Biura Notarialnego we W. z dnia 24.11.1977 r. w aktach Kw WR1S/00002865/2 – w załączeniu akt;

- dokumenty w aktach księgi wieczystej nr (...) – w załączeniu akt;

- wniosek o założenie księgi wieczystej z 4.12.1963 r. w aktach Kw WR1S/00002865/2 – w załączeniu akt;

- orzeczenie z dnia 04.12.1963 r. o wykonaniu aktu nadania z dnia 03.12.1963r. w aktach Kw WR1S/00002865/2 – w załączeniu akt.

Budowa napowietrznej linii średniego napięcia 20 kV o numerze ruchowym L- 285 relacji W.-Z.-M.-B. została zakończona w październiku 1965 r. Dla linii prowadzony jest paszport ogólny, gdzie odnotowywane są wszelkie zabiegi eksploatacyjne związane z normalnym jej utrzymywaniem, konserwacją i naprawami, m.in., przeprowadzano przeglądy techniczne linii i jej obchody oraz bieżące remonty. Najdawniejszy wpis dokumentuje wybudowanie linii



w miesiącu październiku 1965 r. Późniejsze, wielokrotne zapisy obejmują nieprzerwanie okres do 30.04.2014 r. i dokumentują m.in. przeprowadzanie przeglądów technicznych linii i jej obchody oraz bieżące remonty, konserwację i wycinki gałęzi, naprawę ich uszkodzeń. M.in. w dniach 29 maja 1980 r. i 14 listopada 1980 r. były przeprowadzane badania kabli elektroenergetycznych, które tworzą linię. L. na terenie miejscowości B. została przebudowana na podstawie decyzji z dnia 28 października 1986 r. i 22 grudnia 1986 r.

**Dowody:** - paszport ogólny linii elektroenergetycznej nr L-285 k. 16-27,

- protokół nr (...) z dnia 14 listopada 1980 r. k. 32-33

- protokół nr (...) z dnia 29 maja 1980 r. k. 30-31

- protokół nr (...) z dnia 29 maja 1980 r. k. 28-29

- decyzja nr (...) z dnia 22 grudnia 1986 r. k. 36-37

- decyzja nr (...) z dnia 28 października 1986 r. k.34-35

W przestrzeni powietrznej m.in. działki nr (...) w K. przebiega napowierzna linia średniego napięcia 20 kV o numerze ruchowym L- 285 relacji W.-Z.-M.-B., posadowiona na słupach żelbetonowych wsporczych różnych typów, posadowionych m.in. w pobliżu ww. działki uczestników. Odległość między skrajnymi przewodami linii wynosi 2,50 m a długość linii nad działką wynosi 34,86 m. Obszar terenu na działce nr (...) potrzebny do utrzymywania i prowadzenia samej eksploatacji ww. linii napowietrznej wysokiego napięcia, w tym oględzin linii napowietrznej, obsługi, napraw, remontów i konserwacji, w tym zabiegów wymiany przewodów linii i ich naprawy przy użyciu specjalistycznych pojazdów, to pas terenu o szerokości 3,5 m, o powierzchni 202 m<sup>2</sup>, wyznaczony wzdłuż przebiegu ww. linii przez działkę nr (...). Dla zachowania dostępu z drogi publicznej do ww. linii na działce nr (...) konieczne było i jest korzystanie z pasa gruntu o tej samej szerokości, o powierzchni 142 m<sup>2</sup>, biegnącego od przewodów ww. linii przez działkę nr (...), a następnie również działkę nr (...) do drogi publicznej – ul. (...) w K., stanowiącej działkę gruntu nr (...). Zakres przestrzenny obszaru niezbędnego do utrzymywania, eksploatacji, napraw, remontów i konserwacji oraz całodobowego dostępu do ww. linii na działkach nr (...) wynosi łącznie 344 m<sup>2</sup> i został zobrazowany na mapie geodezyjnej (k. 215), przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

**Dowody:** - opinia biegłego sądowego z zakresu geodezji Z. T. (1) - k. 213-215, wraz z mapą geodezyjną przyjętą do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego – k.215

- opinia biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki M. S. (1) z dnia 14.03.2018 r. – k. 190-202,

- wydruk ze strony (...) – k. 15

Na podstawie decyzji Wojewody (...) z dnia 22 lutego 1994 r. stwierdzono nabycie z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r. przez przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) prawa użytkowania wieczystego gruntu w postaci działki gruntu nr (...), obręb P. AM-34 we W. i prawa własności posadowionych na nich budynków m.in. przy ul. (...) we W., dla których Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyków prowadzi KW nr (...), a także prawa użytkowania wieczystego gruntu w postaci działki nr (...), obręb P. AM-34 we W. i prawa własności posadowionych na nich budynków przy ul. (...) we W..

**Dowody:** - decyzja Wojewody (...) z dnia 22 lutego 1994 r. k. 38-39

- decyzja Wojewody (...) z dnia 22 lutego 1994 r. k.40-41

Poprzednik prawny wnioskodawcy Zjednoczenie (...) z siedzibą w L. powstało na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 1 czerwca 1945 r. W skład Zjednoczenia (...) z siedzibą w L. wchodził Zakład (...). Z chwilą likwidacji Zjednoczenia (...) i powstania okręgów energetycznych w 1959 r., Zakład (...) wszedł w skład Zakładów (...). Następnie Zakłady (...) z dniem 1 lipca 1976 r. uległy likwidacji wskutek połączenia z Zakładami (...) w P. (późniejsza

nazwa: Zachodni O. Energetyczny), a zakłady energetyczne, w tym Zakład (...), wchodzące w skład przedsiębiorstwa przejmowanego zostały włączone do przedsiębiorstwa przejmującego.

Zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989 r. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) wyodrębniono z Zakładów (...). W tym kształcie przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) istniało do przekształcenia w spółkę Zakład (...) S.A. w roku 1993 r. Przekształcenie to nastąpiło zgodnie z zarządzeniem Nr 192/O./93 wydanym przez Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. i aktem notarialnym z dnia 12 lipca 1993 r. rep A nr 2439/93, sporządzonym przez Notariusza T. J. w Kancelarii Notarialnej w W.. Spółka wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Zakładu (...), przejmując cały majątek tego przedsiębiorstwa, za wyjątkiem stacji w P. 400/110 kV i K. 220/110 kV oraz linii 400 kV C.-P., P.-D. i P.-O., a także linii 220 kV Ś.-K.. Powyższe przekształcenie miało miejsce w oparciu o przepisy ustawy z dnia 5 lutego 1993r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa. Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...), który pierwotnie eksploatował w/w instalacje energetyczne został przekształcony w spółkę o nazwie Zakład (...) S.A.

Następnie wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 Ksh Zakład (...) SA został przejęty (poprzez przeniesienie całego majątku) z dniem 30.04.2004 r. przez Zakład (...) SA, który zmienił nazwę na (...) SA. Wnioskodawca zmienił następnie nazwę na (...) S.A. z dniem 20 marca 2008 r. Nazwa firmy otrzymała następnie brzmienie (...) S.A. z dniem 31 grudnia 2008 r. Od dnia 1 września 2011 r. wnioskodawca przyjął obecną nazwę (...) S.A.

**Dowody:** - kopia Zarządzenia Ministra Przemysłu z dnia 1 czerwca 1945 r. - k. 42,

- odpis z rejestru przedsiębiorstw państwowych - k. 43-45,

- wyciąg z rejestru przedsiębiorstw państwowych - k. 46-47,

- zarządzenie Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r. - k. 48-51,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 19 maja 1989 r. - k. 52,

- akt przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną z dnia 12 lipca 1993 r. - k.53-55,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 29 lipca 1993 r. sygn. akt Ns rej (...) - k. 56,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 17 czerwca 2004r. - k. 57-58,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 20 marca 2008 r. - k.59,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 31 grudnia 2008r., - k. 60-61,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 16 stycznia 2009r. - k. 63,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 01 września 2011 r. - k.65-68,

- zaświadczenia o dokonaniu wpisu – k. 62, 64, 69

- odpis pełny z rejestru przedsiębiorców (...) S.A. z siedzibą w K. - k. 95-107.

### **Sąd zważył nadto, co następuje:**

Wniosek podlegał uwzględnieniu co do zasady, aczkolwiek w jego wariancie ewentualnym.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na niekwestionowanej w istocie dokumentacji, przedłożonej przez wnioskodawcę, dokumentacji zawartej w aktach księgi wieczystej nr (...), oraz niekwestionowanych przez strony opiniach: biegłego z zakresu elektroenergetyki M. S. oraz biegłego z zakresu geodezji i kartografii Z. T., który wyznaczył

na odpowiedniej mapie geodezyjnej przebieg służebności gruntowej o treści służebności przesyłu na działkach nr (...) w K..

Przechodząc do wskazania podstawy prawnej rozstrzygnięcia wskazać należy, że zgodnie z art. 292 zd. 1 Kc służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Zgodnie zaś z art. 305<sup>1</sup> Kc nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 (tj. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania m.in. energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne) prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Instytucja służebności przesyłu została wprowadzona do Kodeksu cywilnego dopiero mocą ustawy z dnia 30 maja 2008r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731 z 2008r.), która weszła w życie 3 sierpnia 2008 roku. Przed tą datą obowiązujące przepisy nie przewidywały instytucji służebności przesyłu. Jednakże orzecznictwo Sądu Najwyższego jednolicie wskazuje, że już przed tą datą mogło nastąpić nabycie w drodze zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Beneficjentem tej służebności – podobnie jak w obecnym stanie prawnym – mógł być przedsiębiorca, zaś prawo to wchodziło w skład prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08 – Biul. SN 2008, nr 10, s. 7, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2008 roku, I CSK 398/08, LEX nr 484715, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt II CSK 626/12, LEX nr 1341262). Do zasiedzenia tej służebności należy stosować art. 292 k.c.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowiła zatem norma art. 292 k.c., zgodnie, z którą służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w przypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. W zakresie przesłanek zasiedzenia i terminów norma powyższa nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie. Przesłanki zasiedzenia nieruchomości wymienia art. 172 k.c., który stanowi, że posiadacz nieruchomości niebędący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu, jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze. Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. W treści art. 292 k.c. został samodzielnie określony charakter posiadania służebności gruntowej, jako przesłanki nabycia jej przez zasiedzenie. Przesłanką tą jest posiadanie służebności polegające na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia znajdującego się na cudzej nieruchomości w takim zakresie, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność. Zawarte w art. 292 k.c. odesłanie do przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie obejmuje tylko kwestie nieuregulowane w zdaniu pierwszym tego artykułu i pozwala na stosowanie do zasiedzenia służebności gruntowej przepisów o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie jedynie odpowiednio. Do zasiedzenia służebności gruntowej nie stosuje się przepisów o posiadaniu samoistnym (art. 172 § 1 w zw. z art. 336 k.c.) Znajdują natomiast zastosowanie przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 k.c.), biegu posiadania w stosunku do małoletniego (art. 173 k.c.), odpowiednio przepisy o biegu przedawnienia roszczeń (art. 175 k.c.) i możliwości doliczania posiadania przez poprzednika (art. 176 k.c.) – vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r. I CSK 181/09). Posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy, zatem utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2006 r. IV CSK 149/05 niepubl, postanowienie z dnia 5czerwca2009 r. I CSK 392/08). Zgodnie z art. 352 § 1 k.c. kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem tej służebności. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi, zatem o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się zgodnie z art. 336 k.c. jako posiadanie zależne.

Nabycie służebności gruntowej o treści służebności przesyłu w drodze zasiedzenia następuje, zatem w przypadku łącznego spełnienia następujących przesłanek: 1) przedsiębiorca przesyłowy jest właścicielem urządzenia, 2)

przedsiębiorca powinien posiadać tę służebność (art. 352 k.c.), 3) posiadanie to powinno dotyczyć korzystania z trwałego i widocznego urządzenia przesyłowego wskazanego w art. 49 k.c. (art. 292 zd. 1 w zw. z art. 305<sup>4</sup> k.c.), 4) posiadanie powinno być nieprzerwane (art. 172 w zw. z art. 292 zd. 2 i art. 305<sup>4</sup> k.c.), 5) konieczny jest upływ wymaganego przez ustawę okresu (art. 172 w zw. z art. 292 zd. 2 i art. 305<sup>4</sup> k.c.), 6) dopełnienie wymogów zasiedzenia służebności gruntowej w przypadku intertemporalnego biegu zasiedzenia.

Skoro służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, to rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności wymagało zatem czy wnioskodawca i jego poprzednicy prawni korzystali z trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomości, której dotyczył wniosek.

Poza sporem była okoliczność, że przez działkę gruntu nr (...) (w tym również w przestrzeni powietrznej nad tą działką w takim zakresie, że należy ją zaliczyć do sfery objętej prawem jej własności), stanowiącą wraz z działką nr (...) nieruchomość uczestników, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), przebiega napowierzna linia średniego napięcia 20 kV o numerze ruchowym L- 285 relacji W.-Z.-M.-B., stanowiąca własność wnioskodawcy, posadowiona na głównie żelbetonowych słupach wsporczych różnych typów, posadowionych m.in. w pobliżu ww. działki uczestników. W ocenie Sądu przemawia to za ustaleniem, że urządzenia te mają charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 Kc, albowiem z doświadczenia życiowego wiadomo, że urządzenia tego typu mają taki charakter i są takich rozmiarów, że są widoczne na nieruchomości niemal od pierwszego na nie spojrzenia i są posadowione na trwałych podstawach takich jak słupy (drewniane, betonowe, metalowe) lub innych podobnych konstrukcjach. Uczestnicy oraz jej poprzednicy prawni wobec tej nieruchomości – A. i S. T. (1), musieli z pewnością zdawać sobie sprawę, w momencie nabywania przez nich własności ww. nieruchomości, z istnienia tych urządzeń. Ponadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że korzystanie z tych urządzeń przez wnioskodawcę i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z ww. linii w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu instalacji ww. linii, oraz ich eksploatacji i konserwacji. Ponadto należy zauważyć, że dokumentacja eksploatacyjna przedstawiona przez wnioskodawcę nie była prowadzona dla jakichkolwiek innych celów niż eksploatacja techniczna infrastruktury elektroenergetycznej, której ona dotyczy, a zatem może nie spełniać walorów estetycznych i treściowych, jakie oczekiwałyby od niej strony przeciwne wnioskodawcy, lecz – paradoksalnie - jest przez to autentyczna. Skoro urządzenia, których dotyczył wniosek tworzą sieć, to trudno byłoby uwierzyć, że te wszystkie zabiegi eksploatacyjne, wykonywane przez dziesięciolecia przez wnioskodawcę i jego poprzedników prawnych „omijały” akurat urządzenia znajdujące się na nieruchomości, której dotyczył wniosek. Trudno jest też przyjmować, że wnioskodawca przesyłając przez tyle lat energię tą siecią nie korzystał akurat z tego fragmentu sieci. Nadto dokumentacja przedłożona przez wnioskodawcę stanowi dokumenty wynikające z ówczesnie obowiązującego prawa budowlanego, a zapisy w tych dokumentach poczyniono na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce roszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych.

W ocenie Sądu wskazane okoliczności pozwalają przyjąć, że w/w infrastruktura elektroenergetyczna ma charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 k.c. Oceny tej nie zmienia ewentualny fakt, że niektóre elementy tej infrastruktury podlegały w toku ich eksploatacji wymianie na skutek zużycia lub awarii, a także modernizacji. Korzystanie w przeszłości z tych urządzeń przez wnioskodawcę i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z urządzeń elektroenergetycznych w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu owych urządzeń elektroenergetycznych na nieruchomości, ich eksploatacji, naprawach i konserwacji.

Sąd w niniejszej sprawie, niezależnie od dyrektyw z art. 386 § 6 Kpc, podziela ugruntowany już pogląd Sądu Najwyższego, który kilkakrotnie wypowiedział się o możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, w szczególności również przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, co nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 30.05.2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 3 sierpnia 2008 r. (m.in. wyrok SN z 03.02.2010 r., II CSK 444/09, wyrok SN z 12.12.2008 r., sygn.. akt II CSK 389/08 Lex nr 484715, uchwała SN z 07.10.2008 r., III

CZP 89/08, LEX nr 458125, postanowienie SN z 04.10.2006 r., II CSK 119/06 M. Prawniczy 2006 r., nr 21 poz.1128, wyrok SN z 11.03.2005 r., II CK 489/04, LEX nr 301735, postanowienie SN z 10.07.2008 r. III CSK 73/08, uchwała z 17.01.2003 r. III CZP 79/02) jak również możliwość doliczenia do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia samej służebności przesyłu okresu występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305<sup>1</sup>- 305<sup>4</sup> Kc (uchwała SN z 22.05.2013 r., III CZP 18/13, postanowienie SN z 26.06.2013 r., II CSK 626/12, uchwała SN z 24.07.2013 r., III CZP 36/13, gdzie ponadto wskazano na bezzasadność zarzutów, jakoby instytucja zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu miała być niezgodna z Konstytucją bądź Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności).

Sąd na gruncie niniejszej sprawy podziela też pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. I CSK 392/08, Lex nr 578032), iż w odniesieniu do służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu czy też samej służebności przesyłu, będącej szczególną formą służebności gruntowej, wykładnia art. 285 § 2 k.c. musi uwzględniać charakter tej służebności i jej przeznaczenie społeczno - gospodarcze oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości wchodzącej w skład przedsiębiorstwa energetycznego, któremu służebność ta ma służyć. W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził, że właściciele gruntów, na których znajdują się urządzenia takie jak słupy i linie energetyczne wykorzystywane przez firmy przesyłowe, muszą się liczyć z możliwością ustanowienia służebności gruntowej na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (wyrok SN z 08.09.2006, II CSK 112/06). W wyroku z 31 maja 2006 r. Sąd Najwyższym wskazał, że nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie jest dopuszczalne nawet wówczas, gdy nie jest ona konieczna, a jedynie usprawnia prowadzenie przedsiębiorstwa (wyrok SN z 31.05.2006 r., IV CSK 149/05). Kwestię zaś użyteczności nieruchomości władnącej, o której stanowi art. 285 § 2 k.c., należy rozpatrywać w odniesieniu do każdej nieruchomości indywidualnie. Sąd Najwyższy wyjaśnił w uchwale z 17.01.2003 r., III CZP 79/02, że przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej napowietrznymi liniami energetycznymi, stanowiącymi własność przedsiębiorstwa przesyłowego, następuje przy wykorzystaniu określonego zespołu składników, obejmującego zarówno nieruchomości, jak i ruchomości. Napowietrzna linia czy stacja energetyczna (łącznie z przewodami i wspornikami - słupami) stanowi - pod względem funkcjonalnym - jedną całość, można zatem przyjąć, że jest to złożona rzecz, której zasięg i granice wyznacza infrastruktura w postaci stacji energetycznych (rozdzielczych lub transformatorowo-rozdzielczych). L. kwalifikowana - zgodnie z art. 49 k.c. - do ruchomości stanowi istotny element sieci umożliwiających przesyłanie energii. (...) Nie można nie dostrzec istniejącego związku technicznego i gospodarczego między liniami przesyłowymi a stacjami energetycznymi. L. te mogą pozostawać w związku z różnymi nieruchomościami należącymi do tego samego przedsiębiorstwa; mogą być zakwalifikowane jako przynależności nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną w wypadku połączenia ich z jedną nieruchomością. W takim wypadku są niezbędne do korzystania z nieruchomości zgodnie ze społeczno-gospodarczym jej przeznaczeniem, ustanowienie zatem służebności zwiększa użyteczność nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną, z którą połączona jest linia energetyczna obejmująca przedmiotowe słupy. Nie można zatem zasadnie zaprzeczyć istnieniu związku fizycznego lub funkcjonalnego pomiędzy nieruchomością a słupami; ma on z natury charakter trwały. Różnorodność możliwych rozwiązań i sytuacji, co do fizycznego lub funkcjonalnego o charakterze trwałym powiązania poszczególnych składników przedsiębiorstwa energetycznego, nie pozwala ograniczyć funkcjonowania tego przedsiębiorstwa do jednej nieruchomości czy ześrodkowania jego działalności do zabudowanej nieruchomości. Przesłanka art. 285 § 2 k.c. może być zatem spełniona także wówczas, gdy służebność przesyłu ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego, zwiększając jednocześnie użyteczność należącej do niego nieruchomości. Powszechnie wiadomo, że w skład przedsiębiorstwa mogą wchodzić także nieruchomości (ten fakt został zresztą przez uczestnika w niniejszej sprawie wykazany), a funkcjonowanie przedsiębiorstwa energetycznego bez takich nieruchomości jest trudne do wyobrażenia. Ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstwa może stanowić jednocześnie zwiększenie użyteczności nieruchomości należącej do tego przedsiębiorstwa, co ma niewątpliwie miejsce w okolicznościach niniejszej sprawy. Należy przy tym wskazać, że zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie wiąże się wprost z nieruchomością władnącą, lecz z samym przedsiębiorstwem w rozumieniu podmiotowo-funkcjonalnym (tak m.in.: uchwała SN z 17.01.2003 r., III CZP 79/2003, postanowienie SN z 08.09.2006 r., II CSK 112/06, postanowienie SN z 17.12.2008 I CSK 171/08, uchwała SN z 07.10.2008 r. III CZP 89/08, wyrok SN z 12.12.2008 r. I CSK 389/08, postanowienie SN z 11.02.2010 r. I CSK 181/09). W szczególności w orzecznictwie Sądu Najwyższego (post. SN z 06.02.2013

r., V CSK 129/12 LEX nr 1294483) wyrażono pogląd, iż wykonywanie służebności odpowiadającej służebności przesyłu, służy zaspokajaniu zmiennych potrzeb gospodarczych, nieprzewidzianych w takiej skali w chwili uchwalania kodeksu cywilnego. Z powyższych względów, przy odwołaniu do wykładni celowościowej art. 285 k.c. i art. 292 k.c. uznać należy, że wystarczające jest ogólne odwołanie do statusu przedsiębiorstwa przesyłowego (co w niniejszej sprawie nie było kwestionowane), jako podmiotu praw rzeczowych, oraz zbędne jest ewentualne identyfikowanie oraz wprowadzanie do treści postanowienia zapisu dotyczącego nieruchomości władnącej, której przedsiębiorca jest właścicielem. Nie można zatem zasadnie twierdzić w niniejszej sprawie, że nie została w sprawie spełniona przesłanka z art. 285 § 2 Kc.

W ocenie Sądu również pozostałe przesłanki nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu zostały spełnione. W tym miejscu należy rozstrzygnąć czy i, ewentualnie, od kiedy i na rzecz kogo utrzymywanie przez przedsiębiorstwo energetyczne linii elektroenergetycznej na w/w nieruchomości kwalifikować należy, jako posiadanie prowadzące do nabycia z upływem czasu przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, napowietrzna linia średniego napięcia 20 kV o numerze ruchowym L- 285 W.-Z.-M.-B. została wybudowana w październiku 1965 r. Jak już wyżej wskazano, skoro linia ta stanowiła sieć, trudno jest przyjmować, że wnioskodawca przesyłając przez tyle lat energię tą siecią nie korzystał akurat z fragmentu tej sieci na ww. działkami uczestników. Zatem należy przyjąć, że co najmniej od dnia 01.11.1965 r. Zakład (...), wchodzący wówczas w skład Zjednoczenia (...), będący poprzednikiem prawnym wnioskodawcy postępowania, wszedł w posiadanie nieruchomości, stanowiącej obecnie własność uczestników, w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu, nie tylko bowiem utrzymywał na nich ww. urządzenia przesyłowe ale także dokonywał na nich czynności zgodnych z ich przeznaczeniem (art. 352 k.c. w związku z art. 305<sup>1</sup> k.c.).

Działki nr (...), stanowiące wówczas jeszcze niewydzieloną część działki o późniejszym numerze 65, położona w K., stanowiła wówczas przedmiot własności prywatnej. Jak wynika bowiem z ustalonego stanu faktycznego ówczesnym właścicielem nieruchomości stanowiącej działkę o późniejszym numerze 65 był S. T. (2), na podstawie aktu nadania nr 78/46 z dnia 03 grudnia 1963 r. i orzeczenia o wykonaniu aktu nadania z dnia 04 grudnia 1963 r. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Ś., wydanych na podstawie m.in. art. 5 dekretu z dnia 06.09.1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych oraz art. 6 ww. dekretu z dnia 06.09.1951 r.

Następną kwestią wymagającą rozważenia była kwestia istnienia dobrej lub złej wiary poprzedników prawnych wnioskodawcy w momencie uzyskania przez nich posiadania służebności gruntowej na obecnej działce nr (...) oraz obecnej działce nr (...) (w zakresie dojścia i dojazdu do ww. linii), wydzielonych z dotychczasowej działki nr (...). Przyjmuje się, że dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza rzeczy, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo, a w złej wierze jest ten, który wie albo powinien wiedzieć, że prawo nie przysługuje jemu, lecz innej osobie (tak postanowienie SN z 19.07.2000 r. sygn. akt II CKN 282/00, LEX nr 52565). W ostatnim orzecznictwie sądowym (tak m.in. postanowienie SN z 05.12.2007 r., sygn. akt I CSK 300/07, LEX 339709, z 17.12.2010 r. III CSK 57/10, Lex nr 852661) dominuje też pogląd, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą (tak m.in. postanowienie SN z 17.12.2010 r., III CSK 57/10). Późniejsza zmiana posiadania w złej wierze na posiadanie w dobrej wierze (i odwrotnie) nie ma wpływu na długość okresu potrzebnego do nabycia danego prawa przez zasiedzenie (tak postanowienie SN z 05.12.2007 r., I CSK 300/07, oraz postanowienie SN z 04.06.2014 r., II CSK 520/13). Nie można zatem podzielić poglądu, że przymiot dobrej wiary musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń przesyłowych, także wtedy gdy zmienił się właściciel nieruchomości, na których zostały założone urządzenia przesyłowe. Należy też zauważyć, że zgodnie z art. 7 Kc jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25.02.2009 r. (II CSK 501/08, Lex 528129) domniemanie dobrej wiary, przewidziane art. 7 k.c., nakazuje organowi stosującemu prawo uznanie tego faktu za udowodniony, do czasu wykazania przez podmiot, który z przypisania innemu złej wiary wywodzi skutki prawne, że posiadanie nie miało cech zezwalających

na przyjęcie, że działał w dobrej wierze. Zgodnie z poglądem wyrażonym w najnowszym orzecznictwie sądowym dobra wiara zasiadającego posiadacza występuje wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza cudzego prawa (tak m.in. postanowienie SN z 07.05.2014r. II CSK 472/13).

Ponadto Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 23 września 2010 roku, w którym SN stwierdził, że posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na nieruchomości przez przedsiębiorstwo państwowe, zajmujące się przesyłem energii elektrycznej, może być uznane za posiadanie w dobrej wierze z chwilą jego objęcia, na podstawie przepisów powołanej ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2010 r., sygn.. akt III CSK 319/09, OSNC-ZD 2011 nr 2 poz. 36, Biul.SN 2011 nr 1 poz. 9, Palestra 2010 nr 11-12 poz. 181). Jak wskazał Sąd Najwyższy, do wykonywania służebności nie były wymagane żadne szczególne akty administracyjne i w przyjętej przez lata praktyce, zwłaszcza w początkowym okresie obowiązywania wskazanych przepisów, nie przywiązywano wagi do wypełniania obowiązków o charakterze formalnym. Za wystarczające powinno się zatem uznać faktyczne wykonywanie uprawnień, wynikające z zastosowania w szczególności art. 1 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z 1950 r., stanowiących o prawie osób reprezentujących przedsiębiorstwo energetyczne do wstępu, zaś obowiązku właścicieli i posiadaczy do umożliwienia tego wstępu i wykonania czynności na posesjach i w budynkach, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń, jakich będzie wymagać powszechna elektryfikacja, stosownie do zarządzenia organu administracyjnego. Art. 4 ust. 1 ww. ustawy przewidywał, że we wsiach i osiedlach objętych elektryfikacją osobom upoważnionym przez właściwe przedsiębiorstwa elektryfikacji służy prawo wstępu na posesje i do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja, a m.in. właściciel posesji jest zobowiązany umożliwić wstęp i wykonanie tych czynności. Nawet czasowy charakter tego ograniczenia nie zmienia faktu, że te uregulowania ustawowe mogły zasadnie powodować u poprzednika prawnego wnioskodawcy przekonanie, że przysługuje mu uprawnienie do korzystania z nieruchomości należącej obecnie do uczestników, w zakresie odpowiadającym obecnie służebności przesyłu. Z kolei z art. 5 tej ustawy wynika wprost, że mieszkańcy wsi lub osiedla, w którym zarządzono powszechną elektryfikację mogą być zobowiązani do odpłatnych świadczeń osobistych i rzeczowych na cele tej elektryfikacji, przy czym w ust. 3 tego przepisu znajduje się odwołanie do ustawy z dnia 26 czerwca 1935 r. o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. RP Nr 27, poz. 204 i Nr 85 z 1936 r., poz. 593). Ponadto dekret z dnia 30 czerwca 1951 r. o obowiązku świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne odwołuje się w art. 2 do takich obowiązków w odniesieniu do prac związanych z elektryfikacją wsi. Pogląd o kwalifikacji uprawnień zakładu energetycznego do założenia na gruncie osób trzecich urządzeń oraz do wejścia na ich grunt celem dokonywania oględzin i pomiarów jako posiadania w dobrej wierze Sąd Najwyższy wyraził również w postanowieniu z dnia 8 stycznia 2009 r., (sygn. akt I CSK 265/08, LEX nr 523632). Wobec tego stwierdzić należy, że już same przepisy ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli stanowiły podstawę do wykonywania przez przedsiębiorstwa państwowe zajmujące się dostarczaniem energii elektrycznej służebności gruntowej o treści służebności przesyłu. Nie było konieczne zawieranie odrębnej umowy o ustanowieniu służebności przesyłu w formie aktu notarialnego. Ustawa jako akt prawny powszechnie obowiązujący normowała tę kwestię w sposób wystarczający. Ustawa o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli obowiązywała już w momencie obejmowania w posiadanie, najpóźniej z końcem października 1965 r., służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na działce nr (...), stanowiących wówczas jeszcze niewydzielone części działki o późniejszym numerze 65, Wobec tego uzasadnione było przekonanie występujące u poprzednika prawnego wnioskodawcy o służącym mu prawie do korzystania z linii elektroenergetycznej oraz dostępu do niej w zakresie niezbędnym do jej utrzymania i konserwacji.

Wobec tego stwierdzić należało, że poprzednik prawny wnioskodawcy, obejmując w posiadanie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu na ww. nieruchomości, co nastąpiło najpóźniej z końcem października 1965 r., działał w dobrej wierze, kierując się obowiązującą do 05 grudnia 1997 r. ustawą z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, przy czym poprzednikiem prawnym wnioskodawcy – o czym będzie mowa szerzej poniżej - był wówczas Skarb Państwa, który urządzenia przesyłowe objął we władztwo na podstawie ustawy

o elektryfikacji wsi i osiedli i zaczął je eksploatować zgodnie z przeznaczeniem, oddając w zarząd przedsiębiorstwu państwowemu.

Ponadto uczestnicy nie obalili w żaden sposób ustawowego domniemania z art. 7 k.c. dobrej wiary poprzednika wnioskodawcy w momencie wejścia w posiadanie służebności, a to na niej ciążył – zgodnie z art. 6 Kc – obowiązek procesowy w tym zakresie. Należy bowiem zwrócić uwagę, że uczestnicy nie wykazali nawet, by do czasu wniesienia wniosku w niniejszej sprawie, uczestnicy lub ich poprzednicy prawni wnosili jakichkolwiek uwagi lub pretensje związane z istnieniem na ww. nieruchomości infrastruktury elektroenergetycznej należącej obecnie do wnioskodawcy.

Z ustalonego stanu faktycznego nie wynika też, by posiadanie służebności obejmującej ww. infrastrukturę wnioskodawcy było kiedykolwiek przerwane (przemawia za tym również domniemanie ciągłości posiadania – art. 340 k.c., którego uczestnicy również nie obalili). Nie ujawniły się żadne okoliczności wskazujące na to, by na przestrzeni poszczególnych lat dochodziło do zmiany istoty tej infrastruktury lub sposobu korzystania z niej na ww. nieruchomości uczestników. Paszport ogólny linii oraz pozostałe dokumenty związane z eksploatacją linii, załączone do wniosku, których treści uczestnicy w istocie nie kwestionowali, stanowią w ocenie Sądu dowód tego, że przedsiębiorstwo państwowe – Zakład (...), a następnie kolejni poprzednicy prawni wnioskodawcy, w sposób ciągły i niezakłócony posiadało urządzenia przesyłowe, eksploatowało je, modernizowało i konserwowało. Paszport i te dokumenty są bowiem dokumentem, o którym mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U 2013 poz. 1409 j.t.) i we wcześniejszych przepisach ustawowych, zawierają zapisy wszystkich czynności eksploatacyjnych i konserwacyjnych, jakie były wykonywane na przestrzeni lat na urządzeniach przesyłowych. Zapisy takowe czynione były na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce roszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych. Oznacza to, że paszport i te dokumenty należy uznać za wiarygodny dowód na to, że przedsiębiorstwo Zakład (...) oraz jego następcy prawni posiadali i wykonywali prawo o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu m.in. na działce nr (...). Nie ujawniły się też żadne okoliczności stanowiące podstawę do przyjęcia, by doszło do przerwania biegu zasiedzenia w rozumieniu art. 123 Kc, w szczególności poprzez uznanie przez wnioskodawcę (lub jego poprzedników prawnych) jakiegokolwiek roszczenia uczestników, związanego z ww. infrastrukturą wnioskodawcy, w jakikolwiek sposób.

Zatem w ocenie Sądu okres posiadania służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, przez poprzednika prawnego wnioskodawcy w zakresie niezbędnym do jej nabycia przez zasiedzenie już upłynął ze skutkiem w postaci zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu z mocy samego prawa z dniem 1 listopada 1975 r. Zgodnie bowiem z art. 172 § 1 w zw. z art. 292 Kodeksu cywilnego w pierwotnym jego brzmieniu, wówczas obowiązującym, do zasiedzenia ww. służebności dochodziło po 10 latach jej posiadania w dobrej wierze.

Z uwagi na istnienie do dnia 1 lutego 1989 r. zgodnie z art. 128 § 1 k.c. w jego pierwotnym brzmieniu zasady jednolitego funduszu własności państwowej nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w stosunku do linii elektroenergetycznej nr L-285 na ówczesnej działce o późniejszym numerze 65, nastąpiło jednak do majątku Skarbu Państwa, a nie do majątku poprzednika prawnego uczestnika postępowania przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...), czy też Zakładów (...) we W.. W czasie obowiązywania konstrukcji tzw. jednolitego funduszu własności państwowej samoistne posiadanie nieruchomości przez przedsiębiorstwo państwowe nie było możliwe, ponieważ samoistnym posiadaczem nieruchomości państwowych był Skarb Państwa, a przedsiębiorstwo państwowe wykonywało tylko władztwo faktyczne i uprawnienia wynikające z tzw. zarządu operatywnego w zakresie odpowiadającym pojęciu posiadania zależnego (tak SN w orzeczeniach: z 7 września 1993 r., III CRN 73/93, niepubl., i z 17 września 1993 r., II CRN 76/93, niepubl.). Jeżeli natomiast chodzi o zasiedzenie nieruchomości niepaństwowej, to przedsiębiorstwo państwowe, nie mogąc samo nabyć własności, mogło wykonywać w stosunku do tych nieruchomości tylko dzierżenie w imieniu Skarbu Państwa (art. 338), przy czym posiadaczem samoistnym był Skarb Państwa. Oznacza to, że z upływem terminu zasiedzenia nabywcą przez zasiedzenie stawał się Skarb Państwa (por. postanowienie SN z 12.02.2015 r., V CSK 280/14, Lex nr 1660670, wyrok SN z 12.02.2015 r.,



IV CSK 293/14, niepubl, wyrok SN z 25.04.2014 r., I CSK 433/13, Lex nr 1486971, uchwała SN z 22.05.2013 r., III CZP 18/13, Lex nr 1316046).

Dlatego też w pkt. I postanowienia w niniejszej sprawie Sąd stwierdził, że służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci napowietrznej linii średniego napięcia 20 kV o numerze ruchowym L-285 W.-Z.-M.-B., przebiegającą nad stanowiącą obecnie własność uczestników nieruchomości, składającą się z działek nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), zgodnie z jej przestrzennym przebiegiem oznaczonym w opinii biegłego sądowego Z. T. (1) z dnia 29 marca 2018 r. k. 215 akt sprawy stanowiącej integralną część niniejszego orzeczenia, przyjętą do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (zgodnie z wymaganiami z § 55 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23.12.2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych w zw. z § 78 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15.02.2016 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych), polegającą na prawie utrzymywania rzeczonyj infrastruktury na opisanej nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, napraw, remontów, konserwacji i całodobowego dostępu do niej, nabył z mocy samego prawa przez zasiedzenie z dniem 1 listopada 1975r. Skarb Państwa, którego następcą prawnym w tym zakresie jest wnioskodawca, który jest ostatecznym beneficjentem nabytej przez zasiedzenie służebności, jako następcą pod tytułem ogólnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), będącego z kolei sukcesorem Skarbu Państwa, co do nabytej przez zasiedzenie służebności.

Nie sposób było bowiem, zdaniem Sądu, skutecznie kwestionować następstwa prawnego wnioskodawcy. W pierwszej kolejności wskazać należy, że uczestnicy nie kwestionowali w istocie przedłożonej przez wnioskodawcę jako dowody w sprawie dokumentacji techniczno-prawnej w postaci paszportu ogólnego linii oraz protokołów odbiorów technicznych i przekazania do eksploatacji urządzeń przesyłowych po remontach. Tymczasem w ocenie Sądu, przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty mogą stanowić podstawę do przyjęcia następstwa prawnego poprzedników prawnych i wnioskodawcy. W szczególności, jak już wyżej wskazano, paszport ogólny linii i pozostałe dokumenty załączone do wniosku stanowią dowód tego, że przedsiębiorstwo państwowe – Zakład (...) w sposób ciągły i niezakłócony posiadało urządzenia przesyłowe, eksploatowało je, modernizowało i konserwowało. Paszport ogólny linii elektroenergetycznej jest dokumentem, o którym mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U 2013 poz. 1409 j.t.), zawiera zapisy wszystkich czynności eksploatacyjnych i konserwacyjnych, jakie były wykonywane na przestrzeni lat na urządzeniach przesyłowych. Zapisy takowe czynione były na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce roszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych. Oznacza to, że paszport i pozostałe dokumenty związane z eksploatacją linii są wiarygodnym dowodem, co do tego, że przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) oraz jego następcy prawni posiadali i wykonywali prawo o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu m.in. na działce nr (...), a więc i późniejszych działkach nr (...). Okoliczność tę potwierdzają również protokoły odbiorów technicznych i przekazania do eksploatacji urządzeń przesyłowych po remontach.

Ponadto, wnioskodawca przedłożył szereg dokumentów wykazujących dokonywane przekształcenia formy prawnej wnioskodawcy, świadczących o tym, że jest on następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) z siedzibą we W. - postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej w Wrocławiu VI Wydziału Rejestrowego, akta przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną oraz decyzję uwłaszczeniową. Na podstawie tych dokumentów można ustalić, że do 1993 roku istniało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) z siedzibą we W., które jako przedsiębiorstwo przesyłowe zajmujące się dostarczaniem energii zarządzało w imieniu Skarbu Państwa urządzeniami elektroenergetycznymi, eksploatowało je i rozbudowywało, o czym świadczą protokoły odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji urządzeń przesyłowych oraz paszporty ogólne linii. W dniu 12 lipca 1993 roku miało miejsce przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) z siedzibą we W. w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa - Zakład (...) Spółka Akcyjna, mocą aktu notarialnego z dnia 12 lipca 1993 r., repertorium A 2439/93, sporządzonego przez Notariusza T. J. w Kancelarii Notarialnej w W.. Następnie, w 2004 roku Zakład (...) Spółka Akcyjna został przekształcony w (...) Spółka Akcyjna, a następnie na początku 2008 roku w (...) Spółka Akcyjna, która w dalszej kolejności pod koniec 2008 roku zmieniła nazwę na

(...) Spółka Akcyjna. Z dniem 1 września 2011 r. uczestnik przyjął obecną nazwę (...) Spółka Akcyjna. Sąd na gruncie ustaleń faktycznych niniejszej sprawy stoi na stanowisku, że każde kolejne przedsiębiorstwo przesyłowe dysponowało urządzeniami elektroenergetycznymi znajdującymi się m.in. na działce nr (...), z której powstały działki nr (...), po przekazaniu ich we władanie przez poprzednika. O przekazywaniu posiadania tych urządzeń przesyłowych świadczą przede wszystkim paszport linii i pozostałe dokumenty eksploatacyjne, z których wynika, że urządzenia te były ciągle i nieprzerwanie eksploatowane i konserwowane. Ponadto odnosząc się do przejścia nabytej w drodze zasiedzenia przez Skarb Państwa służebności przesyłu na działce nr (...), z której powstały działki nr (...), na rzecz wnioskodawcy, Sąd podziela w pełni stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 23 września 2010 r. (III CSK 319/09, Biuletyn SN z 2010 r., nr 11-12, poz. 181), w którym stwierdził, że przedsiębiorstwo państwowe zachowywało się jak właściciel, przynajmniej pod rządem ustawy o p.p. z 1981 r. i równolegle obowiązującego od dnia 1 stycznia 1965 do dnia 31 stycznia 1989 r. powoływanego art. 128 § 1 i § 2 k.c., ponieważ w taki sposób wykonywało swoje prawa wynikające z własności państwowej. Tym samym Sąd Najwyższy uznał, że pod rządami art. 128 § 1 i 2 k.c. przedsiębiorstwo państwowe mogło nabywać prawa, także przez zasiedzenie. Przy tym wprost zostało wskazane, że przedsiębiorstwo państwowe, które zostało następnie skomercjalizowane w celu prywatyzacji bezpośrednio, zgodnie z przepisami (u.p.p.p. z 1990 r., a następnie u.k.p. z 1996r.) uzyskało wszelkie prawa i obowiązki poprzednika drogą sukcesji uniwersalnej.

Wskazać również należy na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 23 stycznia 2013 r., gdzie wskazał, że problem, czy decyzja wydana na podstawie art. 2 ust. 3 u.zm.u.g.g. może być uznana za dokument stwierdzający przeniesienie posiadania, o którym mowa w art. 348 k.c., był już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W postanowieniu z dnia 18 maja 2007 r., I CSK 64/07 (nie publ.) Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że państwowa osoba prawna, która do dnia 5 grudnia 1990 r. wykonywała zarząd mieniem państwowym i z tym dniem, już jako posiadacz nieruchomości została uwłaszczona, może wykazać przejście posiadania nieruchomości ze Skarbu Państwa na nią samą decyzją wydaną na podstawie art. 2 ust. 3 u.zm.u.g.g. Sąd Najwyższy podkreślił, że do przeniesienia posiadania może dojść w każdy ze sposobów wskazanych w art. 348-351 k.c. oraz, że przeciwieństwem pochodnego nabycia posiadania, wykluczającym zastosowanie art. 176 § 1 k.c., jest wejście w posiadanie w sposób pierwotny, w wyniku jednostronnego aktu zawładnięcia rzeczą z wolą posiadania jej dla siebie. Jeśli się nawet twierdzi, że prawo użytkowania wieczystego powstało z dniem 5 grudnia 1990 r. na rzecz uwłaszczonej osoby prawnej w sposób pierwotny, to powstanie tego prawa uzależnione było od stwierdzenia, że państwowa osoba prawna, jako wykonująca zarząd nieruchomością, kontynuowała w tym dniu jej posiadanie, przypisywane do dnia 1 lutego 1989 r. Skarbowi Państwa. Przy takim charakterze relacji między wskazanymi podmiotami trzeba przyjąć, że między Skarbem Państwa i osobą uwłaszczoną jego nieruchomością zachodzi następstwo prawne w zakresie posiadania. Skoro zaś uzyskanie określonego prawa do rzeczy, z której państwowa osoba prawna korzystała już wcześniej, realizując inne uprawnienia, było wynikiem woli właściciela - państwa, występującego w stosunkach cywilnych, jako Skarb Państwa, to nie można przyjmować, że państwowa osoba prawna, która uzyskała użytkowanie wieczyste nieruchomości, objęła tę nieruchomość w posiadanie w sposób pierwotny na podstawie jednostronnego aktu zawładnięcia nią. Decyzja wojewody, wydana na podstawie art. 2 ust. 3 u.zm.u.g.g., może być zatem uznana za dokument, o którym mowa w art. 348 k.c., stwierdzający fakt uprzedniego przeniesienia posiadania (I CSK 256/12, LEX nr 1294472). Sąd w pełni podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w przytoczonym powyżej postanowieniu (tak również Sąd Okręgowy we Wrocławiu m.in. w postanowieniu z dnia 12.11.2015 r. w sprawie II Ca 1302/15).

Odnosząc się do przejścia uprawnień na powstałą spółkę akcyjną w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) z siedzibą we W. w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa - Zakład (...) Spółka Akcyjna, wskazać również należy, że zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. z 1993 r., nr 16, poz. 69), spółka powstała w wyniku przekształcenia wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconych przedsiębiorstw państwowych. Powołana ustawa, w myśl art. 1 ust. 1 znajdowała zastosowanie m. in. odnośnie przedsiębiorstw państwowych, których działalność związana była z wytwarzaniem, zbytem i przesyłem energii elektrycznej, przy czym zgodnie z art. 2 ust. 1 przekształcenie następowało na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. z 1990 r., nr 51, poz.

298). Art. 8 ust. 1 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych stanowił natomiast, że spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconego przedsiębiorstwa.

Wobec powyższego stwierdzić należy, że ostatecznym beneficjentem tego prawa jest spółka akcyjna powstała w wyniku prywatyzacji. Wobec sukcesji generalnej pomiędzy mieniem państwowym, a powstałą na jego gruncie spółką Skarbu Państwa, tę właśnie spółkę uznać należy za uprawnioną z tytułu służebności nabytej w drodze zasiedzenia przez Skarb Państwa. Wnioskodawca jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...). Zakład ten przekształcony został w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa Zakład (...) S.A. we W. z dniem 12 lipca 1993 r. Następnie w wyniku połączenia spółek (m.in. Zakładu (...) S.A.), powstała spółka akcyjna (...), która zmieniła z kolei firmę na (...) S.A. z/s w K.. Tym samym wnioskodawca (...) S.A. z/s w K. legitymuje się obecnie prawem rzeczowym o treści odpowiadającej służebności przesyłu na działkach nr (...), stanowiących własność uczestników.

Dodatkowo należy wskazać, że to, że wnioskodawca jest następcą prawnym swoich poprzedników pod tytułem ogólnym, powstałym w drodze przekształcenia jednoosobowej spółki Skarbu Państwa Zakład (...) S.A., wynika również z przepisów prawa gospodarczego ( w szczególności z art. 492 k.s.h. i art. 494 k.s.h.) S. takie znajduje pełne oparcie w poglądach doktryny, zgodnie, z którymi sukcesja praw i obowiązków cywilnoprawnych oznacza, że spółki sukcesorki wstępują z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółek przejmowanych i łączonych. Dla zaistnienia skutków w postaci sukcesji nie są potrzebne żadne dodatkowe czynności poza tymi, których należy dokonywać w postępowaniu łączeniowym. Sukcesja następuje z dniem połączenia. Nie ma więc potrzeby zamieszczania w planie połączenia dokładne spisu składników majątkowych gdyż łączące się majątki przejdą na jeden podmiot ( A. Kidyba Kodeks Spółek Handlowych Komentarz do art. 301 -633 k.s.h. Zakamycze 2002 r. s. 850-851). Z kolei jednoosobowa spółka Skarbu Państwa Zakład (...) S.A. powstała z przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...). Jak już wyżej wskazano przekształcenie to nastąpiło mocą aktu notarialnego z dnia 12 lipca 1993 r. rep A nr 2439/93 sporządzonego przez Notariusza T. J. w Kancelarii Notarialnej w W.. Powyższe przekształcenie miało miejsce w oparciu o przepisy art. 5 ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa ( DzU z 1993 .r Nr 16 poz. 69). Przepis ten jest odpowiednikiem art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych ( DzU z 1990 r. Nr 51 poz 298 ze zm). Zgodnie z w/w przepisami spółka powstała w wyniku tego przekształcenia wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki uprzednio istniejących a przekształconych przedsiębiorstw państwowych. Zatem wnioskodawca, jako następcą prawnym tak powstałej spółki prawa handlowego Zakładu (...) S.A. nabył wszelkie prawa i obowiązki podmiotu przekształconego z przedsiębiorstwa państwowego w drodze sukcesji uniwersalnej. Wywód ten ma istotne znaczenie w kontekście nabycia przez wnioskodawcę zasiedzanej przez Skarb Państwa służebności albowiem zgodnie z art. 245<sup>1</sup> k.c. do przeniesienia ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości potrzebna jest umowa między uprawnionym a nabywcą oraz jeżeli prawo jest ujawnione w księdze wieczystej, wpis do księgi wieczystej chyba, że przepis szczególny stanowi inaczej. W ocenie Sądu opisane wyżej przekształcenia podmiotowe oparte o art. 492 i art. 494 k.s.h. a także art. 5 ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa ( DzU z 1993 .r Nr 16 poz. 69) i art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (DzU z 1990 r. Nr 51 poz 298 ze zm) stanowiły owe przepisy szczególne skutkujące przeniesieniem służebności na kolejne podmioty. Skoro zatem przekształcone w roku 1993 r. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) posiadało nabytą uprzednio w drodze zasiedzenia przez Skarb Państwa służebność gruntową, to służebność ta z mocy przekształceń przeszła najpierw na spółkę prawa handlowego Zakład (...) S.A., a następnie na wnioskodawcę. Nadto zauważyć należy, że nabyta przez Skarb Państwa służebność obciążająca działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą kw nr (...) została przeniesiona na przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) przed dokonaniem komercjalizacji tego przedsiębiorstwa w spółkę prawa handlowego Zakład (...) S.A.”; nastąpiło to z mocy samego prawa na podstawie art. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości ( DzU z 1990 r. Nr 79 poz 464 ze zm). Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz.U. z 1990 r. Nr 79 poz 464 ze zm) przedsiębiorstwa państwowe z mocy samego prawa uzyskały prawo użytkowania wieczystego będących w ich zarządzie

nieruchomości, a także własność budynków na nich posadowionych oraz własność wszelkich innych urządzeń i praw związanych z nieruchomością z dniem 5 grudnia 1990 r. Fakt nabycia szeregu nieruchomości uległ potwierdzeniu w drodze deklaratoryjnych decyzji administracyjnych. W związku z powyższym uwzględniając treść art. 47 k.c. i art. 50 k.c., w myśl których częściami składowymi nieruchomości są również prawa z nią związane, które to dzielą losy danej nieruchomości należało uznać, że z dniem 5 grudnia 1990 r. w wyniku uwłaszczenia z mocy samego prawa przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) przeszły na niego również służebności, które zwiększyły użyteczność tych nieruchomości, zwiększając jednocześnie użyteczność samego przedsiębiorstwa, w tym także służebność nabyta przez Skarb Państwa w stosunku do linii elektroenergetycznej nr L-285 z dniem 1 listopada 1975 r., która to służebność polega na prawie utrzymywania instalacji, prawie do ich eksploatacji, napraw, konserwacji oraz prawie całodobowego dostępu do nich (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2003 r. III CZP 79/2002). Należy przy tym ponownie pokreślić, że wnioskodawca wykazał za pomocą przedłożonych przez siebie dokumentów swoje następstwo prawne po przedsiębiorstwie państwowym Zakład (...), a następnie po kolejnym następcy tego przedsiębiorstwa – Zakładzie (...) SA. W przypadku tego pierwszego następcy następstwo prawne wynika, jak już wyżej wskazano, z art. 5 ustawy z dnia 05 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, a w przypadku kolejnych następców następstwo prawne wynika z art. 492 § 1 pkt 1 Ksh i z art. 494 § 1 Ksh. Następstwo to za każdym razem miało charakter sukcesji uniwersalnej, a więc wiązało się z przeniesieniem ogółu praw (art. 552 Kc, do których należy zaliczyć również posiadanie służebności, art. 551 Kc) i obowiązków z poprzednika prawnego na następcę. Dlatego niezasadne byłoby też wymaganie, by dla wykazania przeniesienia posiadania tej służebności na wnioskodawcę z jego poprzedników prawnych konieczne byłoby wskazanie tej służebności w wykazie przejmowanego majątku przez kolejnych poprzedników wnioskodawcy i wreszcie przez samego wnioskodawcę. Zatem należy przyjąć, że wnioskodawcy, jako kolejnemu następcy prawnemu p.p. Zakładu (...) pod tytułem ogólnym przysługuje w chwili obecnej służebność, która ze względu na datę upływu terminu jej nabycia przez zasiedzenia (tj. przed wejściem w życie ustawy z 30 maja 2008 r. wprowadzającej instytucję służebności przesyłu), należy uznać za służebność gruntową odpowiadającą służebności przesyłu odnośnie ww. linii elektroenergetycznej (por. uchwała Sądu Najwyższego z 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, opubl. Biul.SN 2013/5/5).

Jak wynika z całokształtu powyższych rozważań, argumenty uczestników sprzeciwiających się wnioskowi nie zasługiwały na uwzględnienie. Wbrew stanowisku uczestników należy przyjąć, że wnioskodawca wykazał, że nabył skutecznie względem nich, jako właścicieli nieruchomości, uprawnienie rzeczowe do korzystania z niej, i uczynił to właśnie na podstawie odpowiedniej dokumentacji, uzupełnionej w odpowiednim zakresie przez opinie biegłych w niniejszej sprawie. Jak już wyżej wskazano błędny był pogląd uczestników, iż przymiot dobrej wiary musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Istotne jest bowiem że obejmując w posiadanie nieruchomości należącą obecnie do uczestników, w zakresie służebności gruntowej o treści obecnej służebności przesyłu, poprzednik prawny wnioskodawcy działał w dobrej wierze. Wskazać też należy, że wnioskodawca nawet nie twierdził, że jego poprzednicy prawni korzystali z nieruchomości uczestników na podstawie decyzji wydanej w oparciu o art. 35 ust. 1 ustawy wywłaszczeniowej z 1958 r., ani nie ujawniło się, by taka decyzja w stosunku do obecnej nieruchomości uczestników została w ogóle wydana. Nie ma zatem podstaw do twierdzenia, że z tego powodu poprzednicy prawni wnioskodawcy oraz sam wnioskodawca nie korzystał z cywilnoprawnego uprawnienia do służebności. Cytowany przez uczestników wyrok z 9.12.2009 r. w sprawie IV CSK 291/2009 mógłby mieć w niniejszej sprawie zastosowanie, gdyby w grę wchodziło doliczanie okresu posiadania służebności sprzed 1989 r., co jak już wyżej wskazano nie miało miejsca, gdyż do zasiedzenia służebności doszło już znacznie wcześniej. Ponadto z tego samego względu nie aktualizowały się zarzuty uczestników co do długości okresu zasiedzenia w zakresie wniosku ewentualnego o stwierdzenie zasiedzenia z dniem 1 lutego 2009 r. i jego ewentualnego upływu dopiero w 2019 r. Nie miało też żadnej podstawy prawnej żądanie uczestników, by w przypadku uwzględnienia przez Sąd wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności, uczestnicy otrzymali od wnioskodawcy wynagrodzenie w zamian za wykonywanie ww. służebności. Nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie w rozumieniu art. 292 Kc następuje z mocy prawa, i żaden przepis – w przeciwieństwie do przepisów dotyczących ustanowienia służebności przesyłu (art. 305<sup>1-4</sup> Kc) – nie przewiduje z tego tytułu wynagrodzenia czy odszkodowania dla właściciela nieruchomości obciążonej.

O kosztach postępowania, w tym kosztach pierwotnego postępowania przed Sądem I instancji oraz kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd orzekł w pkt II postanowienia, uznając że z uwagi na to, że wnioskodawca i uczestnicy postępowania byli w różnym stopniu zainteresowani w sprawie, a orzeczenie Sądu w niniejszej sprawie miało charakter jedynie deklaratoryjny (stwierdzający jedynie zaistnienie określonego skutku prawnego, który i tak nastąpił z mocy samego prawa) uzasadnione jest na podstawie art. 520 § 2 Kpc stosunkowe rozdzielenie kosztów postępowania w niniejszej sprawie, a w konsekwencji oddalenie wniosków wnioskodawcy i uczestników o zasądzenie od siebie nawzajem zwrotu kosztów całego postępowania, w tym zwłaszcza zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, mając na uwadze, że zarówno wnioskodawca jak i uczestnicy reprezentowani byli przez fachowych pełnomocników będących radcami prawnymi (tak również Sąd Okręgowy we Wrocławiu w postanowieniu z 30.06.2015 r. w sprawie II Ca 1920/14, w tożsamej przedmiotowo sprawie). Ponadto w pkt. III Sąd orzekł o obowiązku zwrotu przez wnioskodawcę kosztów poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w kwocie 1.631,78 zł tytułem nieopłaconych kosztów opinii biegłych, wydatkowanych w toku postępowania przez Skarb Państwa. Podstawą takiego rozstrzygnięcia był art. 520 § 2 Kpc w zw. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, z uwagi na to, że wnioskodawca w sposób oczywisty był bardziej zainteresowany w wyniku postępowania w niniejszej sprawie (tak również Sąd Okręgowy we Wrocławiu w postanowieniu z 27.07.2016 r. w sprawie II Ca 1772/15, w tożsamej przedmiotowo sprawie).

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji postanowienia.